

Rozsudek Nejvyššího soudu ČSR ze dne 29.08.1986, sp. zn. 6 Cz 48/86, ECLI:CZ:NS:1986:6.CZ.48.1986.1

Číslo: 17/1988

Právní věta: Organizace není oprávněná vzít zpět návrh na zahájení řízení (§ 96 odst. 1 o. s. ř.), který za ni podal prokurátor podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř.

Soud: Nejvyšší soud ČSR

Datum rozhodnutí: 29.08.1986

Spisová značka: 6 Cz 48/86

Číslo rozhodnutí: 17

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Organizace socialistické, Prokurátoři, Zpětvzetí návrhu, Zpětvzetí žaloby

Předpisy: 99/1963 Sb. § 96 odst. 1
§ 35 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobou podanou podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř. se domáhal městský prokurátor v Plzni vydání rozsudku, jímž by bylo žalovanému uloženo zaplatit organizaci (v jejíž věci byla žaloba podána) částku 10 000,- Kčs s příslušenstvím.

Organizace však ve svém vyjádření uvedla, že se zahájením řízení nesouhlasí, a prohlásila, že žalobu bere zpět.

Okresní soud Plzeň-město usnesením řízení zastavil. Dovedil, že i v tomto řízení, zahájeném žalobou prokurátora podanou podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř., byla žalující organizace oprávněna disponovat žalobou.

K odvolání městského prokurátora krajský soud v Plzni svým usnesením rozhodnutí soudu prvního stupně potvrdil. Ztotožnil se se závěrem soudu prvního stupně. Na jeho podporu ještě dodal, že pokud by v těchto případech měl být ke zpětvzetí žaloby oprávněn pouze prokurátor, který žalobu podal, bylo by to nepochybně vyjádřeno obdobně jako v novelizovaném 1) ustanovení § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř., podle něhož soudní výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení.

Nejvyšší soud ČSR rozhodl o stížnosti pro porušení zákona, kterou podal generální prokurátor ČSR, tak, že těmito usneseními soudů obou stupňů byl porušen zákon.

Z odůvodnění:

Podle ustanovení § 35 odst. 1, věta první, o. s. ř. může prokurátor podat žalobu nebo může kdykoli do řízení vstoupit, má-li za to, že to vyžaduje zájem společnosti nebo ochrana práv občanů.

Podle ustanovení § 96 odst. 1 o. s. ř. může žalobce se souhlasem soudu vzít za řízení žalobu zpět, a to zcela nebo zčásti. Je-li žaloba účinně vzata zpět zcela, soud řízení zastaví; vzal-li však svou žalobu zpět prokurátor nebo národní výbor, pokračuje soud v řízení, navrhne-li to některý z účastníků.

Soudy obou stupňů se v projednávané věci těmito ustanoveními neřídily, když zaujaly nesprávný právní názor, že i v řízení zahájeném žalobou prokurátora podanou podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř. byla žalující organizace oprávněna vzít žalobu zpět.

Při výkladu ustanovení § 96 odst. 1, věta první, o. s. ř. je totiž třeba vycházet ze zásady, že disponovat žalobou může jen ten, kdo ji podal a kdo tedy řízení zahájil. V projednávané věci organizace nebyla oprávněna vzít zpět žalobu, kdy ji za ni (a to i proti její vůli) podal podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř. prokurátor, který shledal zájem společnosti na tom, aby bylo zahájeno řízení a posouzena odpovědnost žalovaného za škodu.

Odvolací soud odůvodňoval svůj právní názor nesprávně ještě srovnáním znění ustanovení § 96 odst. 1, věta první, a odst. 3 a novelizovaného ustanovení § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř., podle něhož soudní výkon rozhodnutí bude zastaven, jestliže zastavení výkonu rozhodnutí navrhl ten, kdo navrhl jeho nařízení.

Ustanovení § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. je formulováno obecněji, neboť prokurátor i oprávněný mají takové postavení v řízení, že nemusejí zdůvodňovat svůj návrh na zastavení výkonu rozhodnutí, jehož nařízení předtím navrhli. V případech zpětvzetí žaloby je však situace jiná. Zatímco důvody, které vedly prokurátora ke zpětvzetí jím podané žaloba (§ 35 odst. 2, § 96 o. s. ř.), soud nepřezkoumává 2) , důvody, pro které bere žalobce svou žalobu zpět, soud přezkoumává s výjimkou výslovně vypočtených případů. Proto není ustanovení § 96 odst. 1, věta první, o. s. ř. formulováno obdobným způsobem jako ustanovení § 268 odst. 1 písm. c) o. s. ř. Z toho srovnání tedy nelze dovozovat, že uvedená ustanovení vycházejí z téhož dispozičního principu a že s ohledem na doslovné znění ustanovení § 96 odst. 1, věta první, o. s. ř. je žalobce oprávněn vzít zpět i žalobu podanou prokurátorem podle ustanovení § 35 odst. 1 o. s. ř.

Přijetí názoru, který vyslovily soudy obou stupňů, by vedlo ve svých důsledcích k popření práva prokurátora, jako strážce socialistické zákonnosti (§ 35 odst. 3 o. s. ř.), podat proti vůli poškozené organizace žalobu o náhradu škody proti odpovědnému pracovníku v zájmu ochrany majetku v socialistickém vlastnictví.

Poněvadž soudy obou stupňů vycházely z jiného právního názoru, porušily zákon v ustanoveních § 35 odst. 1, věta první a § 96 odst. 1 o. s. ř. ve vztahu k ustanovením § 172 a násl. zák. práce.

Poznámky pod čarou: